

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 37.017:008"364"

КУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ПРОБЛЕМ ВОЄННОГО ЧАСУ

Литвиненко І. А., асистент кафедри культурології (iryna.lytvynenko13@nubip.edu.ua)
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Початок воєнних дій 2014 року та повномасштабна війна 2022 року зіштовхнули нас із новими реаліями. Перед нами постали нові виклики, такі як знищені міста і села, знищені заклади освіти, переселення великої кількості населення на інші території і країни, небувала академічна міграція тощо. З початком повномасштабного російського вторгнення багато студентів змушені були залишити Україну задля власної безпеки, що є цілком природним явищем, оскільки найцінніший скарб - це життя. Але перед ними постало питання: як жити і діяти далі? Спокійна і впевнена в собі Європа чи понівечена і нескорена Україна?

Відповідь, на нашу думку, забезпечує культурологічна компетентність, формування і розвиток якої здійснюють викладачі нашої кафедра, кафедри культурології НУБіП України.

Ми розглядаємо поняття «культурологічна компетентність» як складник професійної компетентності, але складник, який в сучасних умовах посідає особливо важливе місце, оскільки як зазначають вчені [1; 23]: «Культурологічна компетентність – це сукупність знань про культуру, яка допомагає відобразити єдину, узагальнену картину світу та розкривати важливість навчальної дисципліни у поясненні цієї картини, що дозволяє з'ясувати місце людини у світі і визначити головні способи, що допоможуть змінити світ».

Яким чином формування культурологічної компетентності може сприяти вибору студентів на користь навчання і життя в Україні? Відповідь проста: знання історії і культури своєї країни, усвідомлення величчя українського народу, розуміння ментальних особливостей нації, до якої належиш, – забезпечують духовне, культурне й особистісне зростання, створюють міцний зв'язок студента із своїм народом, сприяють формуванню національної свідомості і гордість громадянина, який розуміючи складність викликів, які постали перед його країною, усвідомлює й увесь героїзм його синів і дочок, що встали на захист своєї батьківщини.

Ми щасливі з того, що більшість наших студентів, які одночасно навчаються і за кордоном і в нашій країні, готові повернутися в Україну. Саме рідна країна дає відчуття рідного дому, розуміння того, що «вдома краще» було, є і буде! І навіть якщо обставини змушують нас іноді залишити країну, усвідомлення культурних відмінностей, різниці в менталітеті допоможуть особистості зі сформованою культурологічною компетентністю зробити правильний вибір, активно включитися у відбудову нашої країни, особливо її неперевершеної культури.

Нації і країни завжди живуть і діють в межах тієї чи іншої культури. Культура – це поєднання знань, переконань і норм поведінки, які ми переймаємо та передаємо майбутнім поколінням. Саме в культурі, давньоримський оратор Цицерон, бачив спосіб подолання проявів варварства й інструмент перетворення людини на повноцінного громадянина.

Під час другої світової війни, у доповідях виступаючих у палаті лордів Великобританії лунали пропозиції відмінити на час війни усі витрати на культуру, мотивуючи це тим, що зараз, мовляв, не до неї, зараз війна. На що Черчилль рішуче відповів: «А за що ми тоді воюємо? Для чого нам перемога, якщо не буде культури?» Ми воюємо за нашу державу, за нашу культуру. Бо культура – це і є держава, це і є наш народ.

Адже, як зазначає О. Жорнова: «...студент, що усвідомлює культуротворчість як визначальний фактор збереження суспільної рівноваги та соціокультурного балансу, погоджує із соціокультурною цілісністю і здійснює з її дозволу внесення змін у культурні смисли, зберігає їх ноосферні виміри та екзистенціальні цінності» [2, 163].

Сьогодні ми стали свідками єднання та патріотизму. І сьогоднішні дні мають стати початком відродження та становлення держави України, маємо відстояти свою справжню, а не декларовану, незалежність.

Культура концентрує соціальний досвід багатьох поколінь, накопичує знання про світ, підвищує якість життя. Культура допомагає не тільки самовираженню та єднанню людей, вона може зцілити цілі покоління людей, які пережили війну. Через фантазії, вигадані світи, музику, живопис, поезію ми можемо відірватись від реальності, хоч і на деякий час. І культура допомагає нам не втратити віру у мирне майбутнє. Саме, тому культурологічна компетентність майбутніх фахівців є запорукою того, що наша країна переживе лихоліття і ще здивує світ яскравими і неповторними українськими творами, бо культура - це наші вічні цінності: духовні, естетичні, моральні. Ми впевнені в тому, що культурологічна компетентність майбутніх фахівців - це фактор нашої перемоги і перемоги цивілізованого світу над, поки що, сильним злом.

Перелік посилань

1. Гречаник Н. «Компетентнісний підхід у формуванні культурологічної компетентності майбутніх учителів початкової школи»//Вища школа №21 (191), «Імідж» 2020 – С. 20-25
2. Жорнова О. І. Теоретико-методологічні засади формування культуротворчості студентів університетів : дис. ... докт. пед.наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2007. С.520.